KVALITETSDEKLARATION
Statistik om självförsörjning

Ämnesområde
Hushållens ekonomi

Statistikområde
Hushållens ekonomi allmän statistik

Produktkod
HE0000

Referenstid
2013-2023, år

Statistikens kvalitet 3
1 Relevans 3
1.1 Ändamål och informationsbehov 3
1.1.1 Statistikens ändamål 3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov 3
1.2 Statistikens innehåll 3
1.2.1 Objekt och population 3
1.2.2 Variabler 4
1.2.3 Statistiska mått 5
1.2.4 Redovisningsgrupper 5
1.2.5 Referenstider 6
2 Tillförlitlighet 6
2.1 Tillförlitlighet totalt 6
2.2 Osäkerhetskällor 6
2.2.1 Urval 6
2.2.2 Ramtäckning 6
2.2.3 Mätning 7
2.2.4 Bortfall 7
2.2.5 Bearbetning 7
2.2.6 Modellantaganden 7
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig 8
3 Aktualitet och punktlighet 8
3.1 Framställningstid 8
3.2 Frekvens 8
3.3 Punktlighet 8
4 Tillgänglighet och tydlighet 8
4.1 Tillgång till statistiken 8
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik 8
4.3 Presentation 8
4.4 Dokumentation 9
5 Jämförbarhet och samanvändbarhet 9
5.1 Jämförbarhet över tid 9
5.2 Jämförbarhet mellan grupper 9
5.3 Samanvändbarhet i övrigt 9
5.4 Numerisk överensstämmelse 9
Allmänna uppgifter 9
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik 9
B Sekretess och personuppgiftsbehandling 9
C Bevarande och gallring 9
D Uppgiftsskyldighet 10
E EU-reglering och internationell rapportering 10
F Historik 10
G Kontaktuppgifter 10

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Syftet med statistiken är att ge information om egen försörjning, främst genom arbete, för personer i förvärvsaktiv ålder (20–65 år). Redovisningen omfattar antal och andel personer som är självförsörjande, ej självförsörjande samt heltidsstuderande/värnpliktiga.

Måttet är i allt väsentligt ett mått på etablering på arbetsmarknaden, och kan ses som ett komplement till dagens sysselsättningsmått. Statistiken kan användas för att beskriva läge, men även utveckling över tid. Den belyser såväl hela befolkningen som mindre grupper, till exempel detaljerade åldersgrupper på kommunnivå.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Det finns behov bland statistikanvändare av mått som belyser både sysselsättning och i vilken utsträckning individer har möjlighet att försörja sig själva. Sysselsättningsmått redovisas inom arbetsmarknadsstatistiken, men det har saknats statistik som kan ge en kompletterande bild av individers möjlighet till försörjning. SCB har därför fått i uppdrag av regeringen att redovisa statistik om självförsörjning enligt det självförsörjningsmått som regeringen tagit fram och använder i 2024 års ekonomiska vårproposition (prop. 2023/24:100 s. 9). Se även SCB:s regleringsbrev, Regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende Statistiska centralbyrån.

Statistiken kan användas som underlag för analys, utredningar, forskning och politiska beslut vad gäller arbetsmarknad och ekonomisk utveckling, både på nationell och regional nivå, samt för olika befolkningsgrupper.

1.2 Statistikens innehåll

Målstorheterna i statistiken är antal och andel personer som är självförsörjande, ej självförsörjande samt heltidsstudenter/värnpliktiga efter kön, ålder, utbildningsnivå, anknytning till arbetsmarknaden, huvudsaklig inkomstkälla, geografisk indelning, födelseregion, grund för bosättning och vistelsetid i Sverige för utrikes födda.

1.2.1 Objekt och population

Utifrån användarnas behov utgörs den huvudsakliga intressepopulationen av samtliga personer i förvärvsaktiv ålder som under referensåret har varit varaktigt bosatta i Sverige.

Målpopulationen utgörs av samtliga personer i åldern 20–65 år som skulle ha varit folkbokförda i Sverige under referensåret om de lagar, förordningar och regler som styr folkbokföringen hade efterlevts utan fel. Målobjekten är personer, medan observationsobjekten utgörs av poster kopplade till personnummer i administrativa register.

1.2.2 Variabler

Målvariabel i statistiken är självförsörjning, som visar om en person är självförsörjande, ej självförsörjande eller studerande/värnpliktig.

Målvariabeln definieras utifrån kalenderår och härleds från observationsvariabler om självförsörjningsgrundande inkomst, antal veckor som heltidsstuderande samt uppgift om värnpliktsersättning.

En person anses vara självförsörjande om den självförsörjningsgrundande årsinkomsten är lika med eller överstiger tre inkomstbasbelopp (IBB).[1] År 2023 motsvarar tre inkomstbasbelopp 222 900 kronor, eller 18 575 kronor per månad.[2]

Individer med en självförsörjningsgrundande inkomst som understiger tre inkomstbasbelopp under ett år klassificeras som ej självförsörjande. Heltids-studerande eller värnpliktiga med en självförsörjningsgrundande inkomst som understiger tre inkomstbasbelopp ingår dock inte i kategorin ej självförsörjande, utan de utgör en egen kategori.

Med heltidsstuderande avses personer vars studietakt är heltid och som är beviljade studiemedel under minst 20 veckor under ett kalenderår.

Med värnpliktiga avses personer som är 20 år och som under året har någon form av ersättning i samband med militär utbildning och tjänstgöring.

Som självförsörjningsgrundande inkomst räknas individens löneinkomst, inkomst av näringsverksamhet, inkomst från kapital samt vissa arbetsrelaterade transfereringar. Som självförsörjningsgrundande inkomst räknas även inkomstrelaterad pension, då det kan betraktas som uppskjuten lön. Samtliga inkomster räknas före skatt.

Med vissa arbetsrelaterade transfereringar avses här t.ex. sjukpenning och inkomstbaserad föräldrapenning förutsatt att löneinkomsten eller inkomsten av näringsverksamhet under året är större än noll. I detta fall antas frånvaron från arbetsmarknaden vara av mer kortvarig karaktär, dvs. individen antas ha ett arbete att komma tillbaka till.

Nedan listas de inkomster som ingår i begreppet självförsörjningsgrundande inkomst.

- Löneinkomst (inklusive statliga anställningssubventioner).
- Näringsinkomst.
- Kapitalinkomst, inklusive realiserade kapitalvinster/förluster. I fall där kapitalförlusterna överstiger övriga kapitalinkomster sätts kapitalinkomsterna till noll.

[1] Enligt definitionen i prop. 2023/24:100 bilaga 2, s. 15. IBB beräknas årligen av Pensionsmyndigheten och fastställs av regeringen. IBB används bland annat till att räkna fram den högsta inkomst som ger rätt till allmän ålderspension.
[2] Enligt Regeringskansliets beräkningar (Fördelningspolitisk redogörelse, april 2024) motsvarar tre inkomstbasbelopp en inkomstnivå där de flesta arbetar minst halvtid i genomsnitt under året och därmed kan anses vara etablerade på arbetsmarknaden. Inkomstnivån ligger över nivån för ekonomiskt bistånd för ett ensamhushåll, men något under den inkomst som en individ behöver för att täcka skäliga levnadskostnader enligt Konsumentverkets definition.

- Inkomstbaserad pension, dvs. allmän pension (exklusive garantipension och inkomstpensionstillägg), tjänstepension samt privat pensionsförsäkring och livränta.
- Under förutsättning att summan av löneinkomst och inkomst av näringsverksamhet under året är större än noll:
    - inkomstbaserad föräldrapenning (dvs. ej föräldrapenning på grundnivå eller lägstanivå), inkl. tillfällig föräldrapenning (vab) samt graviditetspenning,
    - sjukpenning och rehabiliteringsersättning,
    - närståendepenning,
    - ersättningar från försäkringsföretag (inkomst av anställning).
- Dagpenning vid utbildning och tjänstgöring inom totalförsvaret.
- Skattefria ersättningar från Försvarsmakten, militär utbildning och tjänstgöring samt hemvärn.
- Skattefria stipendier från Konstnärsnämnden och Sveriges författarfond.

1.2.3 Statistiska mått

De sammanfattande mått som förekommer i de statistiska målstorheterna är antal och andel.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas efter olika indelningsgrunder i redovisningsgrupper. De variabler som används för att skapa dessa grupper är kön, ålder, utbildningsnivå, födelseland, grund för bosättning och vistelsetid i Sverige för utrikes födda, arbetsmarknadsstatus, huvudsaklig inkomstkälla samt boenderegion. Variablerna används var för sig och i kombination.

Ålder definieras som ålder per den 31 december. Det redovisas olika nedbrytningar av åldersgruppen 20–65 år.

Födelseland redovisas efter inrikes- eller utrikes född, samt för utrikes födda efter födelseregion.

Utbildningsnivå redovisas efter kategorierna förgymnasial utbildning, gymnasial utbildning, eftergymnasial utbildning samt uppgift saknas. Redovisningsgrupperna skapas utifrån uppgifter i Utbildningsregistret för samma referensår som statistiken avseende självförsörjning. Utbildningsnivå skapas med hjälp av klassifikationen svensk utbildningsnomenklatur, SUN.

Grund för bosättning (GFB) är skäl för uppehållstillstånd. Uppgiften avser senast registrerade grund för bosättning (enligt gruppering) för personen, och skapas utifrån uppgifter i registret för integrationsstudier (STATIV). Observera att en person kan ha en flera år gammal beslutsgrund.

Vistelsetid i Sverige för utrikes födda skapas utifrån uppgifter i STATIV och avser total vistelsetid i Sverige för en person, med hänsyn tagen till flera in- och utvandringar.

Region redovisas efter län, kommun, regionala statistikområden (RegSO) samt funktionella analysregioner (FA-regioner), enligt 2015 års revidering. Det är de regionindelningar som är gällande per den 1 januari året efter referensåret som används.

Arbetsmarknadsstatus klassificeras i sex kategorier vilka baseras på statusen under november året före referensåret: sysselsatt, arbetslös, studerande, pensionär, sjuk och övrig.

Huvudsaklig inkomstkälla avser uppgifter för referensåret och redovisas i kategorierna ersättning för arbete, ersättning vid arbetslöshet, ersättning för studier, pension, ersättning vid långvarigt nedsatt arbetsförmåga, ersättning vid sjukdom, ersättning vid föräldraledighet och/eller närståendeomvårdnad, ekonomiskt stöd samt saknar ersättningar.

1.2.5 Referenstider

Referensperiod för målpopulationen är kalenderår (helårsbefolkning). Det gäller även för målvariabeln självförsörjning samt redovisningsvariabeln huvudsaklig inkomstkälla.

Kön, ålder, födelseland och boenderegion har referenstid 31/12 under referensåret.

Redovisningsvariabeln arbetsmarknadsstatus har referensperioden november året före referensåret.

Utbildningsnivå avser högsta uppnådda nivå vid vårterminens slut under referensåret.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken över självförsörjning är uppbyggd kring data som har sin källa i administrativa system, primärt skapade för administrativa ändamål. Att data inte är skapat i syfte att utgöra ett statistikunderlag medför att objekt och variabler kan ändra värden, försvinna eller komma till. Regelverk och administrativa rutiner står oftast utanför SCB:s påverkan.

Ramtäckning samt att svarta inkomster saknas bedöms vara de osäkerhetskällor som har störst inverkan på den slutliga statistikens tillförlitlighet; se avsnitt 2.2 nedan.

Bedömningen är att den totala tillförlitligheten är relativt hög, men det görs inte någon redovisning av statistikvärdenas osäkerhet.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Denna osäkerhetskälla bidrar inte till osäkerhet i statistiken.

2.2.2 Ramtäckning

Rampopulationen är Sveriges folkbokförda befolkning enligt Registret över totalbefolkningen (RTB) per den 31/12 under referensåret.

Personer som borde vara folkbokförda men som inte är det orsakar undertäckning, medan personer som är folkbokförda trots att de inte borde vara det orsakar övertäckning. Täckningsbristerna uppstår främst till följd av brister i rapportering avseende dödsfall, in- och utvandring. På regional nivå orsakar brister i rapportering av flyttningar mellan regioner i Sverige

täckningsproblem. För mer detaljerad information om ramtäckning, se kvalitetsdeklaration för Befolkningsstatistik.

För att minska effekten av övertäckning i statistiken exkluderas personer som är på kommunen skrivna alternativt saknar känd hemvist. Vidare exkluderas personer som tillhör ett hushåll med noll kronor i disponibel inkomst under året.

2.2.3 Mätning

Grunddata till statistiken hämtas främst från Skatteverket, Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten, men även från andra myndigheter såsom CSN, Försvarsmakten, Konstnärsnämnden och Sveriges författarfond.

Primärt är det respektive myndighet som samlar in och registrerar uppgifterna. Statistikens kvalitet bestäms huvudsakligen av kvaliteten på dessa myndigheters register och administrativa system. Uppgifterna hämtas till stor del från Inkomst- och taxeringsregistret (IoT).

Data om heltidsstudier respektive inkomstbaserad föräldrapenning hämtas från simuleringsmodellen FASIT.

Inkomster som inte inkluderas i ovan nämnda grundkällor, exempelvis inkomster från svartjobb, saknas också i statistiken.

Ovanstående mätfel leder till en underskattning av den självförsörjningsgrundande inkomsten, och i förlängningen av målstorheterna antal och andel självförsörjande.

2.2.4 Bortfall

De administrativa data som används vid framställning av statistiken över självförsörjning är resultat av vilka data som har inkommit till berörda myndigheter. I den mån det saknas data som borde finnas hos dessa myndigheter i samband med framställning av statistiken betraktas det som bortfall.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningen omfattar bland annat sambearbetning av de administrativa data som ligger till grund för framställningen av statistiken. Det finns alltid risk för brister i sådan bearbetning, men det saknas uppgift om osäkerhetskällans storlek.

2.2.6 Modellantaganden

Statistisk röjandekontroll

SCB är skyldig att skydda enskildas uppgifter från att röjas i den redovisade statistiken. I statistiken över självförsörjning används en metod som gör det möjligt att redovisa detaljerad statistik utan att behöva dölja statistikvärden, eller göra delar av redovisningen mindre detaljerad. Metoden innebär att statistiken tillförs slumpmässig osäkerhet på ett kontrollerat sätt, utan att bidra med systematisk skevhet i statistiken.

Samtliga statistikvärden, inklusive totaler, som är större än noll justeras med ett litet negativt eller positivt heltal. Vissa statistikvärden lämnas oförändrade. En följd av metoden är att de redovisade totalerna inte alltid är lika med

summan av deras redovisade delar. Till exempel överensstämmer inte nödvändigtvis den redovisade totalen för kvinnor och män med summan av de redovisade statistikvärdena för kvinnor respektive män.

Den tillförda osäkerheten är liten, men påverkan är större för låga frekvenser än för höga. Detta har betydelse även för andelar som alltid bör tolkas med försiktighet när de är baserade på låga frekvenser. Om redovisade statistikvärden adderas för att skapa en ny total, så adderas även osäkerheten. Det finns därför risk för att den nya totalen innehåller större osäkerhet än vad som, enligt metoden, skulle ha tillförts ett enskilt statistikvärde.

Ytterligare information om utveckling och implementering av röjandeskydd finns på SCB:s webbplats, se Utveckling av röjandeskyddet samt Skyddsmetoder för röjandekontroll.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Endast slutlig statistik redovisas.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Statistiken baseras till stor del på data i Inkomst- och taxeringsregistret, vilket finns tillgängligt ca 13 månader efter referensperiodens slut. Framställningstiden är därmed som minst 13 månader.

3.2 Frekvens

Statistiken är årlig med möjlighet till årlig publicering. Då statistiken är framtagen som ett uppdrag från regeringen bygger eventuellt framtida publiceringar på att det finns ett intresse från regeringens håll att fortsätta med dessa.

3.3 Punktlighet

Statistiken har redovisats i enlighet med publiceringsplanen och i enlighet med uppdragsbeskrivningen.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken redovisas på SCB:s webbplats, Hushållens ekonomi allmän statistik, och i statistikdatabasen som nås via produktsidan.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

På uppdragsbasis finns möjlighet att få tillgång till ytterligare statistik än den som redovisas på SCB:s webbplats.

4.3 Presentation

Statistiken redovisas i SCB:s statistikdatabas där användare fritt kan göra egna uttag av statistik.

4.4 Dokumentation

Dokumentationen är tillgänglig på SCB:s webbplats, Hushållens ekonomi allmän statistik.

5 Jämförbarhet och samanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Förändringar i skatte-, pensions- och socialförsäkringssystemen har en påverkan på statistiken.

Det har inte skett några större förändringar av uppgiftskällor eller metoder för framställning av statistiken som på något avgörande sätt påverkar jämförbarheten över tid.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Uppgifterna i statistiken bygger på samma definitioner och metoder för alla personer, varför jämförbarheten mellan olika grupper är god.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Samanvändbarheten med andra individbaserade undersökningar påverkas generellt av att olika populationsavgränsningar, referenstider och definitioner i övrigt kan användas. Användare av statistiken bör därför studera detta noga vid jämförelser med andra undersökningar.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Redovisade totaler är inte alltid lika med summan av deras redovisade delar. Detta är en följd av att en statistisk metod används för att skydda enskildas uppgifter i den redovisade statistiken. Se vidare avsnitt 2.2.6 Modellantaganden.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Statistiken är inte officiell statistik.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, d.v.s. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning (2016/679).

C Bevarande och gallring

De register som används för att ta fram statistiken gallras inte utan långtidsarkiveras i enlighet med Riksarkivets bevarandebeslut RA-MS 2019:63.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet till denna statistik föreligger inte.

E EU-reglering och internationell rapportering

Statistiken är inte EU-reglerad.

F Historik

Statistiken avseende självförsörjning för perioden 2013–2023 bygger på ett regeringsuppdrag, se ytterligare information i SCB:s regleringsbrev, Regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende Statistiska centralbyrån.

Statistiken publicerades den 10 april 2025.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statistiska centralbyrån (SCB)
Kontaktinformation	Inkomststatistik
E-post	inkomststat@scb.se
Telefon	010-479 50 00 (Statistikservice)